

Иван Вазов

Улица „Братиано“
Една шушка история

През миналия септември, сред най-силния разгар на румънско-българската свада, когато слуховете за неизбежност на войната ставаха се по-обезпокоителни и държача нащрек всички умове, г. К. Цанков, стар заслужил деятел по нашето революционно дело в Румъния, ми разказа следната си ауденция у румънския пръв министър Йон Братиано:

Изпращането чети в Турция беше донесло много главоболия на тогавашния кабинет. Братиано горещо съчувствуваше на българите и гледаше през пръсти на революционната ни дейтелност в румънската земя. Заваляха остри ноти от Портата; опозицията, на чието чело беше Карп, сегашният румънски пръв министър, от своя страна люто нападна правителството, че е оставило да стане Румъния огнище на бунтовнишка агитация на българите и с това е докарало опасни международни заплитания. Братиано се бранеше, както можеше от тия удари, но положение то му ставаше се по-тежко.

Един ден получих писмо от Ивана Касабов, редактор на „Народност“, из затвора. Обаждаше ми, че го запрели, и молеше да направя, каквото мога за освобождението му. Веднага отивам у Братиана, с когото се познавах. В антишамбра му намирам много свят. Познавам там влиятелни боери, депутати, журналисти. Повечето от тях ме познават. Давам си картичката на разсилния, но малко надежда имам да бъде приет. Въпреки моето очакване, разсилният иде и ме кани да вляза в гостната стая. След една минута влиза и Братиано през вътрешните врата, поканва ме любезно да седна и ме пита за целта на посещението ми. Разпирям му.

„Бъдете спокойни, каза той, затвореният ваш другар ще бъде пуснат утре или други ден. Това затваряне беше една мярка, наложена от обстоятелствата... Видите какви крясъци стават...“

Аз му поблагодарих и станах. Той сам ми отвори вратата и излезе след мене. И като ме изпращаше през тълпата присъстващи власи, той ми завика:

„Вие, българите, сте безумни хора, вие сте размирници и опасни, вие злоупотреблявате с нашето гостоприемство... Пак ви казвам: стойте мирно или ще ви изгоня из румънската земя!“ И лицето му беше така гневно! Аз бях поразен. Пред самите стълби той ми фана ръката за изпращане и пак ми каза разлюто:

„Помнете! Аз ще зема най-крайните мерки против вас, ако не бъдете умни!“ А ръката му така силно, така дружески, така знаменателно стисна моята!

Аз разбрах, че това стискане значеше: „Не вярвайте каквото ви

говоря: Братиано е сè ваш приятел!“

На заранта Касабов беше пуснат.

При тия възпоминания лицето на г. Цанков доби покъртен вид. Той прибави:

– Братиано падна скоро подир това, падна от нападенията на опозицията, главно – за своята българофилска политика... Чувам, че румъните сега се готвят да дигнат на своя велик държавен мъж и патриот паметник в Букурещ. Няма да е зле в София поне една улица да наименоуват „Братиано“. Той заслужава тая чест. Кой знае, без Братиано нашата история може би да не беше такава, каквато е днес.

София, 1900

КРАЙ

Източник: Словото

Набиране: Надежда Владимирова и Мартин Митов

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4404>]